

Informacija o gospodarskim kretanjima

travanj 2018.

Sažetak

Mjesečni statistički pokazatelji upućuju na rast tekuće gospodarske aktivnosti na početku 2018., nakon privremene stagnacije krajem prošle godine. Istodobno se nastavio rast broja zaposlenih i pad stope nezaposlenosti. Potrošačke su se cijene u veljači smanjile za 0,1% u odnosu na siječanj, dok se na godišnjoj razini inflacija usporila na 0,8%. Monetarna politika zadržala je ekspanzivni karakter, što se ogleda u dosad najvišoj zabilježenoj razini slobodnih novčanih sredstava banaka, daljnjem padu kamatnih stopa banaka i jačanju kreditne aktivnosti banaka prema poduzećima i stanovništvu. U posljednjem je tromjesečju 2017. zabilježeno pogoršanje salda tekućeg računa platne bilance i porast neto inozemne zaduženosti, no unatoč tome na razini cijele 2017. ostvaren je višak petu godinu zaredom i nastavio se trend smanjivanja inozemnog duga. Tijekom 2017. ostvarena je zamjetna fiskalna prilagodba, a dostupni podaci pokazuju da su povoljna kretanja obilježila i početak 2018. godine.

Model brze procjene BDP-a¹ upućuje na rast gospodarske aktivnosti u prvom tromjesečju 2018. nakon stagnantnih kretanja krajem prethodne godine. Industrijska je proizvodnja u siječnju i veljači ove godine bila niža za 0,5% u usporedbi s prosječnim ostvarenjem za posljednje tromjesečje 2017., pri čemu je pad zabilježen kod svih komponenata GIG-a osim kod intermedijarnih proizvoda (slike 3. i 4.). S druge strane, realni je promet od trgovine na malo u siječnju 2018. porastao za 1,1% u odnosu na prosjek prethodnih triju mjeseci (Slika 7.), čemu je pridonijela povećana kupnja automobila povezana s uvođenjem nižih trošarina od početka ove godine. Istodobno su se povećali radovi i na zgradama i ostalim građevinama pa je ukupna građevinska aktivnost na tromjesečnoj razini iskazala rast od 1,3% (slike 5. i 6.).

Rezultati Ankete o očekivanjima kućanstava za ožujak 2018. pokazuju kako su se očekivanja potrošača u ožujku ove godine pogoršala u odnosu na prethodni mjesec, ali unatoč tome pouzdanje potrošača u prvom tromjesečju 2018. nalazi se na najvišim razinama otkad se mjeri. Pritom je rast optimizma u usporedbi s prethodnim tromjesečjem ponajprije posljedica bolje očekivane financijske i ekonomske situacije u idućih godinu dana u odnosu na situaciju danas. Kada je riječ o poslovnom optimizmu, u ožujku je došlo do pada pouzdanja u svim promatranim djelatnostima, no u prosjeku je indeks pouzdanja u industriji i građevinarstvu u prvom tromjesečju 2018. i dalje bio na višim razinama nego krajem prethodne godine, dok se u djelatnostima trgovine i usluga blago pogoršao (Slika 8.).

Povoljna kretanja na tržištu rada nastavila su se u prva dva mjeseca 2018. iako sporijim intenzitetom. Dinamika rasta broja zaposlenih usporila se u odnosu na kraj prethodne godine. Pritom je rast i dalje bio široko rasprostranjen po djelatnostima NKD-a (Slika 14.), pri čemu je primjetljiv snažan rast broja zaposlenih u građevinarstvu. Istodobno se nezaposlenost nastavila smanjivati, na što je u nešto većoj mjeri utjecalo brisanje iz evidencije zbog ostalih razloga (nepridržavanje zakonskih odredbi, odjava s evidencije i nejavljanje). Zbog navedenih kretanja administrativna stopa nezaposlenosti spustila se u veljači na 10,8% s 11,3%, koliko je iznosila krajem 2017. godine. Prema posljednjim dostupnim podacima za četvrto tromjesečje 2017. godine anketna stopa nezaposlenosti iznosila je 10,3% (Slika 15.). Tijekom siječnja i veljače ove godine zamjetno se usporio rast prosječne nominalne neto i bruto plaće na tromjesečnoj razini zbog negativnog doprinosa industrije i javnog sektora, dok je u građevinarstvu te ostalim uslužnim djelatnostima privatnog sektora zabilježeno intenziviranje rasta plaća (Slika 16.).

Potrošačke su se cijene u veljači smanjile za 0,1% u odnosu na prethodni mjesec (Tablica 1.). Tome je najviše pridonijelo sezonsko sniženje cijena obuće, pad cijena naftnih derivata i plina te pojeftinjenje određenih prehrambenih proizvoda

(mlijeka i mliječnih proizvoda, kruha i žitarica te mesa). Pad cijena naftnih derivata u veljači uslijedio je nakon uzastopnog rasta u posljednjih šest mjeseci, a bio je posljedica smanjenja cijena sirove nafte na svjetskom tržištu potaknutog povećanjem zaliha i proizvodnje sirove nafte u SAD-u (Slika 19.). Godišnji rast inflacije potrošačkih cijena usporio se s 1,1% u siječnju na 0,8% u veljači (Slika 18.), zbog smanjenja godišnje stope promjene cijena prerađenih prehrambenih proizvoda (većinom mlijeka i mliječnih proizvoda) i cijena energije (posebice plina te goriva i maziva). Godišnja se stopa temeljne inflacije također usporila, s 1,2% u siječnju na 0,7% u veljači, odražavajući prije svega spomenuti pad godišnje stope promjene cijena mlijeka i mliječnih proizvoda, a djelomice i smanjenje godišnje stope promjene cijena mesa, odjeće te ugostiteljskih usluga.

Na tekućem i kapitalnom računu platne bilance u posljednjem je tromjesečju 2017. ostvaren manjak u iznosu od 0,6 mlrd. EUR, što je za 0,2 mlrd. EUR više nego u istom razdoblju prethodne godine (Slika 57.). Najviše se pogoršao manjak u robnoj razmjeni s inozemstvom, pri čemu su izvoz i uvoz robe rasli istom dinamikom (6,9%). Ujedno je smanjen višak u međunarodnoj razmjeni usluga, zato što je rast uvoza bio snažniji od rasta izvoza usluga (17,9% prema 7,0%), čemu je poglavito pridonijelo izraženo povećanje turističke potrošnje rezidenata u inozemstvu (gotovo za polovinu). Zbroj salda na računima sekundarnog dohotka i kapitalnih transakcija neznatno se pogoršao, unatoč blagom povećanju neto prihoda na osnovi transakcija s proračunom EU-a. Pritom valja istaknuti da je u odnosu na isto razdoblje prethodne godine krajnjim korisnicima raspoređeno značajno više sredstava tekuće namjene, dok je iznos sredstava kapitalne namjene smanjen. S druge strane, iako je poboljšanje poslovnih rezultata domaćih poduzeća i banaka u stranom vlasništvu povećalo rashode na osnovi izravnih vlasničkih ulaganja, manjak na računu primarnog dohotka ipak se blago smanjio zbog manjih kamatnih troškova i rasta neto prihoda od naknada zaposlenima. Promatraju li se kumulativna ostvarenja u cijeloj 2017., višak na tekućem i kapitalnom računu platne bilance iznosio je 4,4% BDP-a (odnosno 3,3% BDP-a isključujući li se učinak Agrokora na dobit banaka), nakon što je u 2016. godini bilo zabilježeno 3,9%.

U ožujku je nominalni tečaj kune prema euru bio stabilan, pri čemu se dnevni tečaj kretao u uskom rasponu od $\pm 0,1\%$ oko prosječno ostvarenog tečaja od 7,44 EUR/HRK. Na kraju ožujka tečaj je iznosio 7,43 EUR/HRK te je bio za 0,1% niži od tečaja na kraju prethodnog mjeseca, te za isto toliko niži od tečaja u istom razdoblju prošle godine. Kuna je ojačala i prema većini ostalih valuta iz košarice za izračun efektivnog tečaja, pa je indeks nominalnoga efektivnog tečaja kune na kraju ožujka bio za 0,3% viši nego na kraju veljače. Tome je najviše pridonijelo jačanje kune prema turskoj liri, što zrcali jačanje eura prema toj valuti na svjetskom deviznom tržištu.

1 Za detalje vidi rad D. Kunovca i B. Špalata: Brza procjena BDP-a upotrebom dostupnih mjesečnih indikatora (I-42, lipanj 2014.).

Kratkoročne su se kamatne stope na europskom tržištu novca tijekom ožujka 2018. zadržale u negativnom području pod utjecajem ekspanzivne monetarne politike ESB-a i visoke likvidnosti bankovnog sustava europodručja. Prekonoćna kamatna stopa na bankarskom tržištu europodručja EONIA tako je na kraju ožujka iznosila $-0,35\%$, a šestomjesečni EURIBOR $-0,27\%$ (Slika 24.). Premija rizika za Hrvatsku nije se tijekom ožujka značajnije mijenjala te je na kraju mjeseca iznosila 90 baznih bodova, što je i dalje gotovo jednako premiji za rizik Rumunjske i Mađarske (Slika 25.).

Likvidnost domaćega financijskog tržišta nastavila je rasti pa je prosječni višak likvidnosti u ožujku dosegno dosad najvišu razinu od 28,4 mlrd. kuna (Slika 54.). U takvim uvjetima tijekom ožujka nije bilo prometa na domaćem međubankovnom prekonoćnom tržištu. Kamatna stopa na jednogodišnje kunske trezorske zapise bez valutne klauzule u ožujku se zadržala na razini iz prethodnog mjeseca (0,09%).

Kamatne stope na novodobrene kredite banaka stanovništvu i poduzećima tijekom veljače uglavnom su se smanjile (slike 28. i 29.). Pritom se posebno ističe pad kamatnih stopa za velike kredite poduzećima (iznad 7,5 mil. kuna, Slika 30.). Ako se promatraju samo prvi put ugovoreni krediti (isključujući reugovorene kredite), za poduzeća se povećala jedino kamatna stopa na kunske kredite za investicije uz valutnu klauzulu (Slika 31.), dok se zamjetno snizila kamatna stopa na kunske kredite za obrtna sredstva uz valutnu klauzulu. Kod sektora stanovništva prosječne kamatne stope na prvi put ugovorene stambene kredite stagnirale su tijekom veljače (Slika 32.), a kamatne su se stope na prvi put ugovorene potrošačke kredite smanjile (Slika 33.). Kada je riječ o depozitima, kamatna stopa na oročene depozite stanovništva nije se značajnije mijenjala tijekom veljače, ali za poduzeća se povećala (slike 34. i 35.). Razlika između kamatnih stopa na ukupne nove kredite i depozite, kao i razlika između kamatnih stopa na stanja kredita i depozita, u veljači su ostale nepromijenjene u odnosu na prethodni mjesec i iznosile su 5,5 odnosno 4,7 postotnih bodova (Slika 37.).

Monetarna kretanja u veljači 2018. obilježilo je povećanje neto inozemne aktive (NIA) i neto domaće aktive (NDA) monetarnog sustava. To je dovelo do rasta ukupnih likvidnih sredstava (M4) od 2,8 mlrd. kuna ili 0,9% (Slika 49.). Rast neto inozemne aktive (NIA) monetarnog sustava ponajviše se odnosio na neto inozemnu imovinu HNB-a, a na porast neto domaće aktive (NDA) sustava podjednako su utjecala povećanja neto plasmana središnjoj državi i plasmana ostalim domaćim sektorima. Promatrano na godišnjoj razini, rast ukupnih likvidnih sredstava (M4) u veljači 2018. ubrzao se na 4,5%, isključujući utjecaj tečajnih promjena. Pritom se godišnji rast novčane mase (M1) u veljači dodatno intenzivirao, te je iznosio na kraju mjeseca 20,3% (Slika 48.), a usporio se i godišnji pad kvazinovca na $-1,6\%$, s $-2,6\%$ na kraju prethodnog mjeseca (isključujući učinak tečajnih promjena).

Ukupni plasmani monetarnih institucija domaćim sektorima (osim države) povećali su se tijekom veljače (na osnovi transakcija), no njihova se godišnja stopa rasta blago smanjila,

na 2,9% (Slika 40.). Pritom se godišnji rast plasmana stanovništvu i poduzećima nastavio ubrzavati i dosegno 4,4% za stanovništvo (Slika 42.) odnosno 3,1% za poduzeća (Slika 41.). Međutim, na usporavanje rasta ukupnih plasmana djelovao je izražen godišnji pad plasmana ostalim financijskim institucijama, koji je u veljači iznosio $-22,4\%$. Što se tiče nominalnog stanja ukupnih plasmana, oni su na kraju veljače 2018. bili za 1,0% manji nego na kraju istog mjeseca prethodne godine, što je uglavnom posljedica prodaja nenaplativih plasmana.

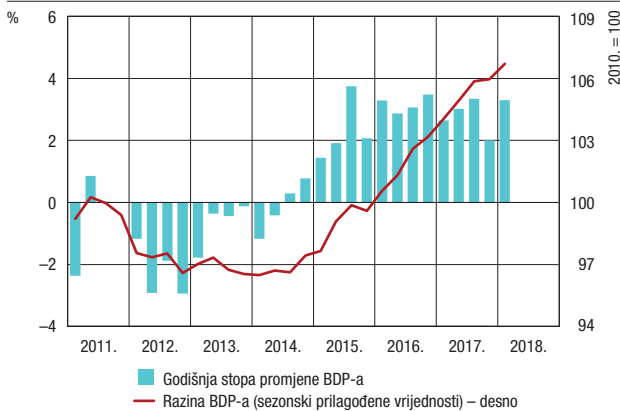
Bruto međunarodne pričuve krajem ožujka iznosile su 16,5 mlrd. EUR (Slika 56.), te su u odnosu na kraj prethodne godine bile veće za 0,8 mlrd. EUR ili 4,9%. Na rast bruto pričuva najviše je utjecala kupovina deviza od banaka početkom siječnja, ali i viša razina ugovorenih repo poslova. Neto međunarodne pričuve povećale su se tijekom prvog tromjesečja za 0,4 mlrd. EUR ili 3,2% te su krajem ožujka iznosile 14,2 mlrd. EUR.

Neto financijske obveze domaćih sektora prema inozemstvu u posljednjem su tromjesečju 2017. povećane za 1,5 mlrd. EUR (isključujući promjenu bruto međunarodnih pričuva i obveza HNB-a). Tome je poglavito pridonio rast neto dužničkih obveza za 1,2 mlrd. EUR, dok su neto vlasnička ulaganja iz inozemstva povećana za 0,4 mlrd. EUR (Slika 59.). Na rast neto dužničkih obveza najviše je djelovalo smanjenje inozemne imovine banaka. Istodobno se neto pozicija središnje banke zamjetno poboljšala. Također, značajno su povećane neto dužničke obveze središnje države zbog izdanja međunarodnih obveznica krajem godine za refinanciranje obveza cestarskih poduzeća prema domaćim kreditnim institucijama, a manjim dijelom i prema međunarodnim kreditorima (Slika 60.). Ostali su domaći sektori (uključujući obveze prema vlasnički povezanim poduzećima) zabilježili neznatan rast neto dužničkih obveza prema inozemstvu. Blagi rast neto inozemnog duga domaćih sektora nastavio se i u siječnju 2018. Rast neto priljeva vlasničkih ulaganja u posljednjem tromjesečju 2017. uglavnom se odnosio na zadržanu dobit subjekata u stranom vlasništvu. Za razliku od toga izravna su vlasnička ulaganja bila izrazito skromna te na nešto nižoj razini nego u istom razdoblju prethodne godine, a uglavnom su se odnosila na ulaganja u djelatnostima trgovine, smještaja i nekretnina.

U 2017. nastavila se fiskalna konsolidacija zahvaljujući povoljnom utjecaju gospodarskog ciklusa na porezne prihode te istodobnom izostanku znatnijih pritisaka na rast rashoda. Povoljna proračunska ostvarenja, uz ostvareni gospodarski rast i jačanje tečaja kune u odnosu na euro, utjecali su na smanjenje omjera duga opće države i BDP-a s 80,6% na kraju 2016. godine na 78,0% u prosincu 2017. Prema podacima Ministarstva financija² povoljna fiskalna kretanja nastavila su se i na početku ove godine. U prva dva mjeseca 2018. manjak proračuna središnje države smanjen je u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, i to stoga što je rast prihoda bio brži od rasta rashoda. Poboljšanje fiskalnih pokazatelja rezultiralo je u ožujku ove godine podizanjem ocjene (rejtinga) Hrvatske od strane još jedne agencije za dodjelu kreditnog rejtinga na razinu jedan stupanj ispod investicijske razine.

2 Mjesečni podaci za središnju državu, državnu upravu i podsektore socijalne sigurnosti koji se prema zahtjevima Direktive Vijeća 2011/85/EU moraju objaviti prije kraja sljedećega kalendarskog mjeseca. Objavljeni podaci odnose se na jedinice opće države prema obuhvatu statističke metodologije ESA 2010, osim podataka za lokalnu državu, koji se objavljuju tromjesečno.

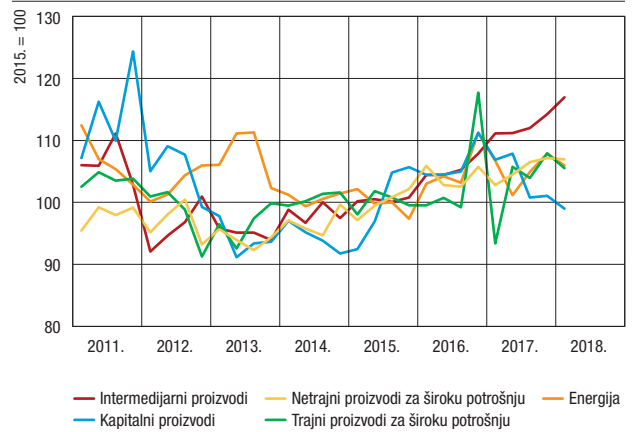
Slika 1. Tromjesečni bruto domaći proizvod
sezonski prilagođene realne vrijednosti

Napomena: Podatak za prvo tromjesečje 2018. odnosi se na Mjesečni pokazatelj realne gospodarske aktivnosti HNB-a, procijenjen na temelju podataka objavljenih do 3. travnja 2018.

Izvori: DZS (sezonska prilagodba HNB-a); izračun HNB-a

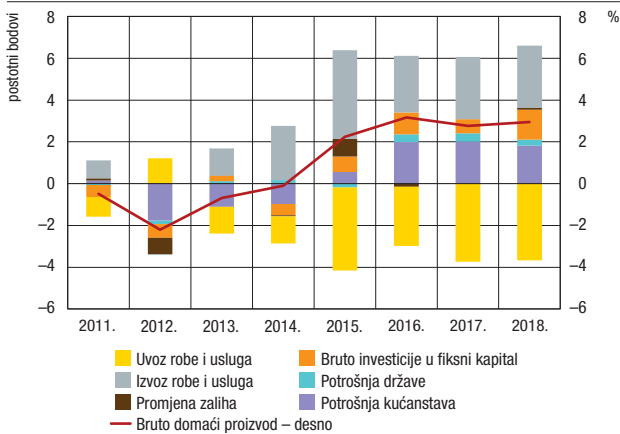
Slika 4. Industrijska proizvodnja prema glavnim industrijskim grupacijama
sezonski prilagođeni indeksi

Napomena: Tromjesečni podaci izračunati su kao prosjek mjesečnih podataka.

Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

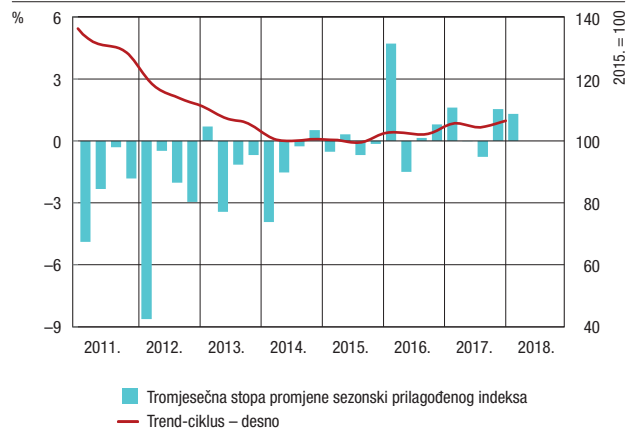
Slika 2. Promjena BDP-a
doprinosi po komponentama

Napomena: Projekcija za 2018. preuzeta je iz službene projekcije HNB-a iz prosinca 2017.

Izvor: DZS

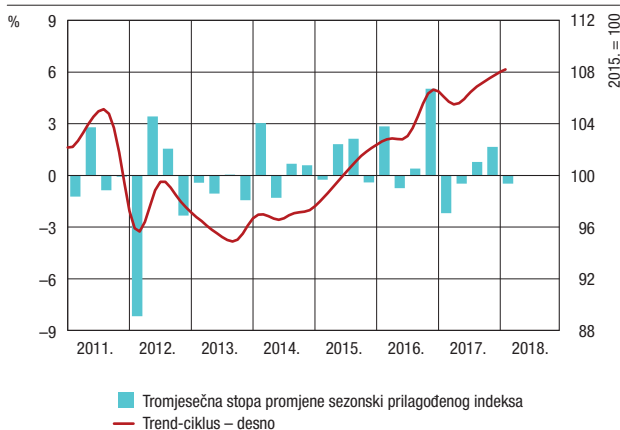
Slika 5. Fizički obujam građevinskih radova

Napomena: Podatak za prvo tromjesečje 2018. odnosi se na siječanj.

Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

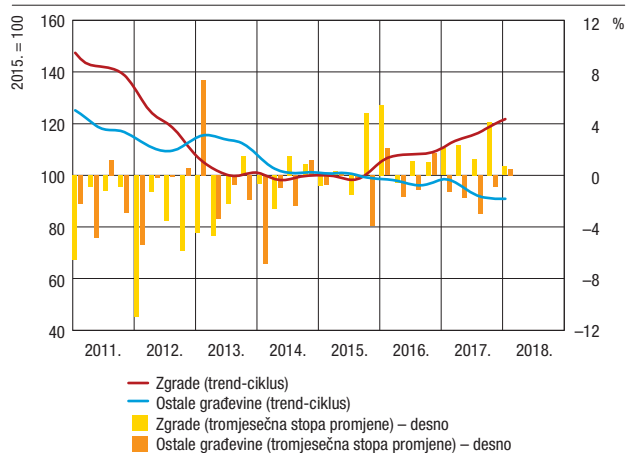
Slika 3. Industrijska proizvodnja

Napomena: Podatak za prvo tromjesečje 2018. odnosi se na siječanj i veljaču.

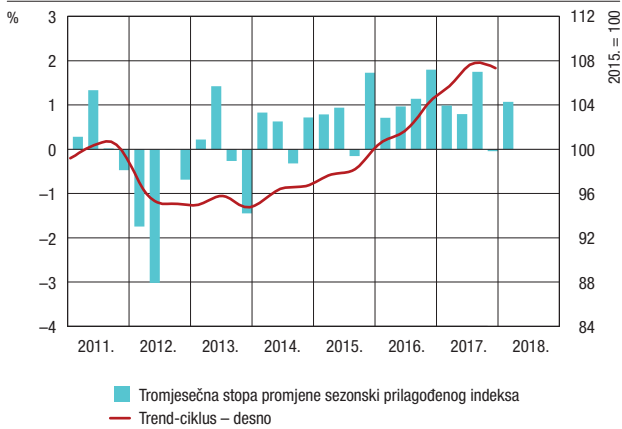
Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 6. Zgrade i ostale građevine

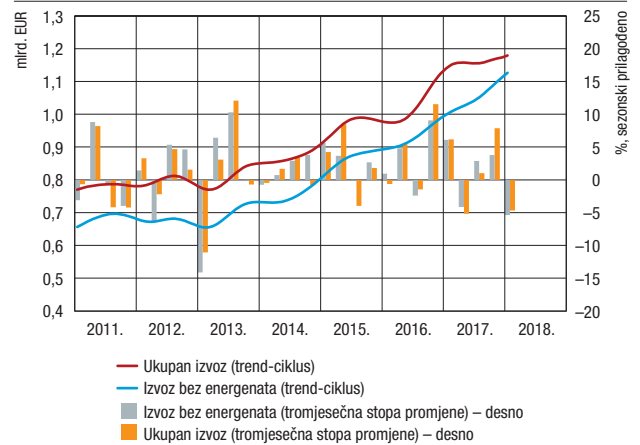
Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 7. Realni promet od trgovine na malo

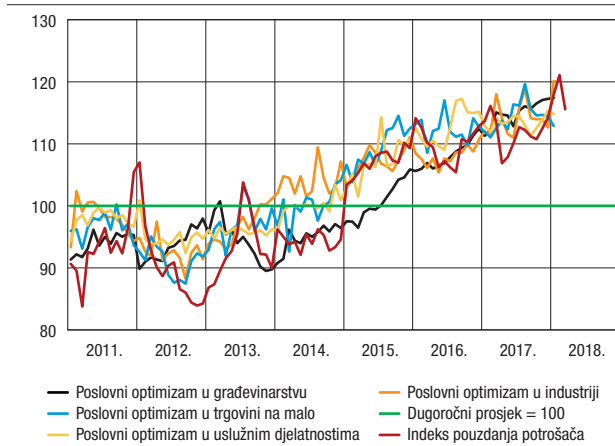
Napomena: Podatak za prvo tromjesečje 2018. odnosi se na siječanj.
Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 10. Robni izvoz (fob)

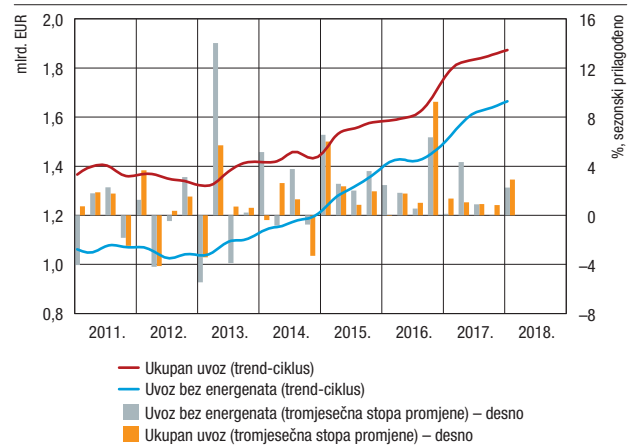
Napomena: Podaci za prvo tromjesečje 2018. odnose se na siječanj.
Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 8. Pokazatelji poslovnog optimizma standardizirane desezonirane vrijednosti

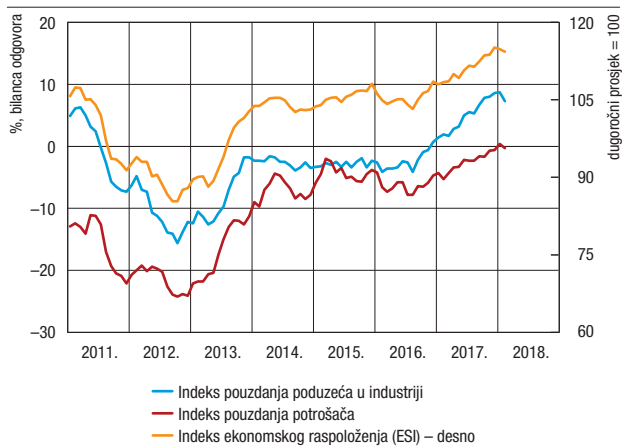
Izvori: Ipsos; HNB (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 11. Robni uvoz (cif)

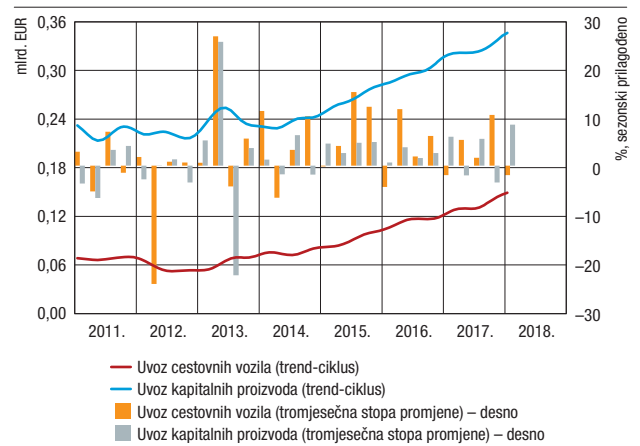
Napomena: Podaci za prvo tromjesečje 2018. odnose se na siječanj.
Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 9. Indeksi pouzdanja u EU-u sezonski prilagođene serije

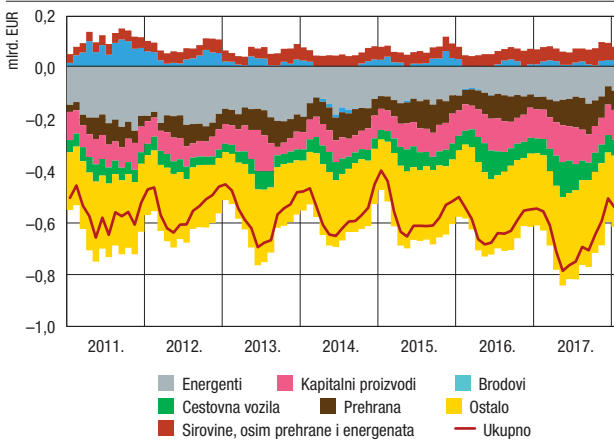
Izvor: Eurostat

Slika 12. Uvoz kapitalnih proizvoda i cestovnih vozila (cif)

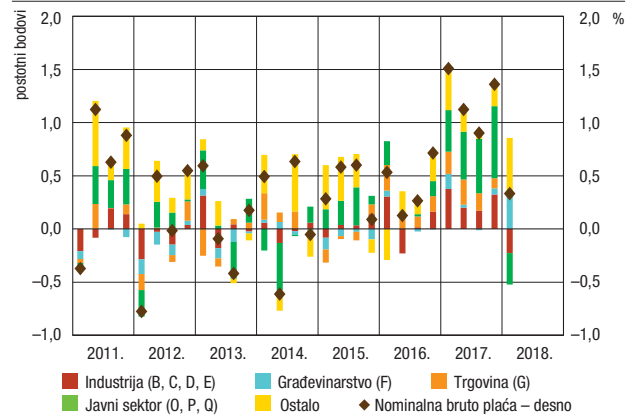
Napomena: Uvoz kapitalnih proizvoda odnosi se na odsjeke SMTK-a 71 – 77. Podaci za prvo tromjesečje 2018. odnose se na siječanj.
Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 13. Saldo robe razmjene

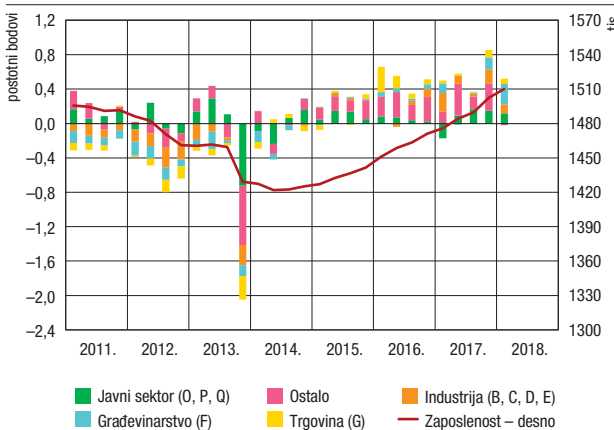
Napomena: Serije su prikazane kao tročlani pomični prosjeci mjesečnih podataka.
Izvor: DZS

Slika 16. Prosječna nominalna bruto plaća po djelatnostima NKD-a
sezonski prilagođeni podaci, doprinosi tromjesečnoj stopi promjene

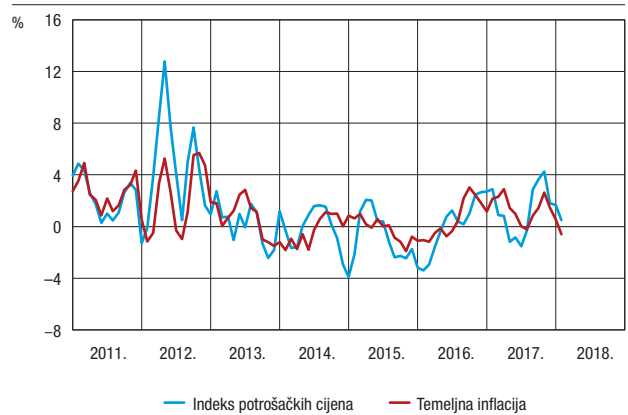
Napomena: Podaci o prosječnoj nominalnoj bruto plaći po djelatnostima odnose se na podatke prikupljene iz obrasca RAD-1, a od siječnja 2016. na podatke prikupljene iz obrasca JOPPD. Podaci za prvo tromjesečje 2018. odnose se na siječanj i veljaču.
Izvori: DZS; izračun HNB-a (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 14. Zaposlenost po djelatnostima NKD-a
sezonski prilagođeni podaci, doprinosi tromjesečnoj stopi promjene

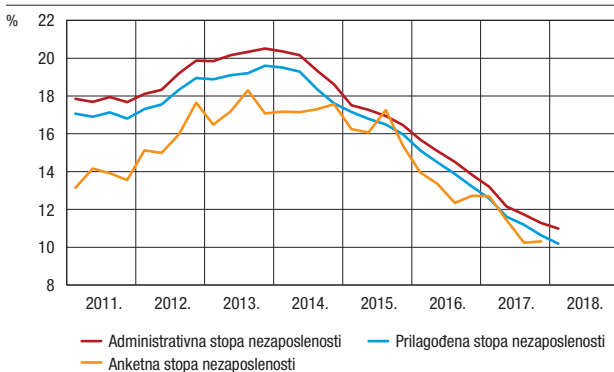
Napomena: Podaci za prvo tromjesečje 2018. odnose se na siječanj i veljaču.
Izvor: HZMO (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 17. Indeks potrošačkih cijena i temeljna inflacija
mjesečne stope promjene na godišnjoj razini^a

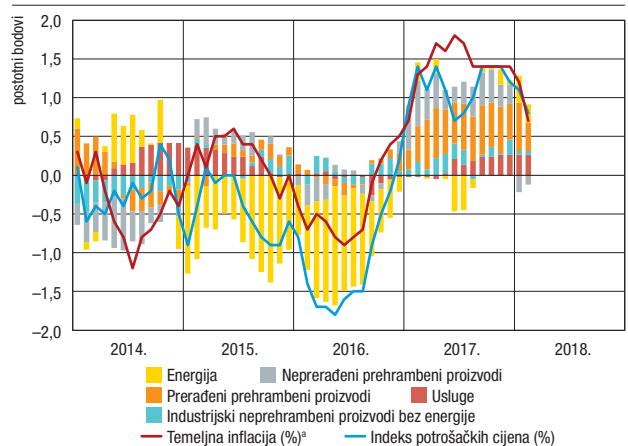
^a Mjesečna stopa promjene izračunata je iz tromjesečnoga pomičnog prosjeka sezonski prilagođenih indeksa potrošačkih cijena.
Izvori: DZS; izračun HNB-a

Slika 15. Stope nezaposlenosti
sezonski prilagođeni podaci

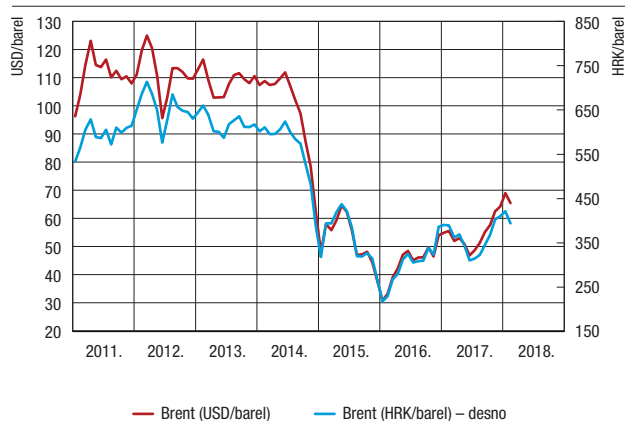
Napomena: Pri izračunu administrativne stope nezaposlenosti od siječnja 2015. uzimaju se podaci o zaposlenosti prikupljeni iz obrasca JOPPD. Prilagođena stopa nezaposlenosti procjena je HNB-a i računa se kao udio broja administrativno nezaposlenih u aktivnom stanovništvu (nezaposlene osobe i osiguranici HZMO-a). Podaci za prvo tromjesečje 2018. odnose se na siječanj i veljaču.
Izvori: DZS; izračun HNB-a (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 18. Godišnje stope inflacije i doprinosi komponenta inflaciji potrošačkih cijena

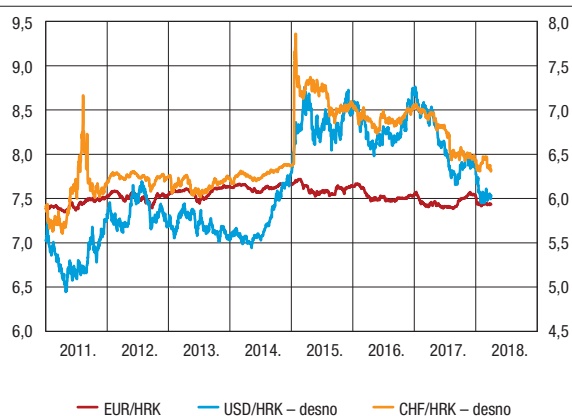

^a Temeljna inflacija ne uključuje cijene poljoprivrednih proizvoda ni cijene proizvoda koje su administrativno regulirane.
Izvori: DZS; izračun HNB-a

Slika 19. Cijene sirove nafte (Brent)

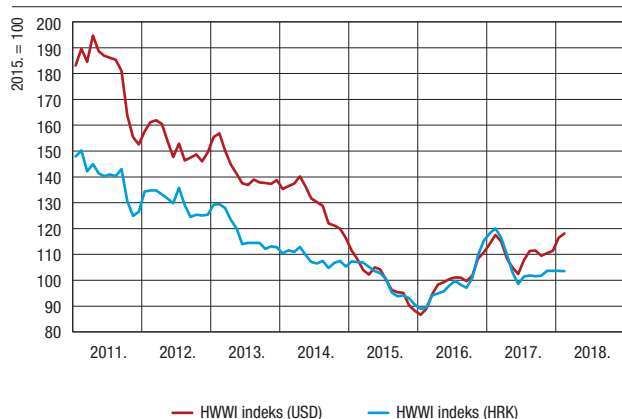

Izvori: Bloomberg; izračun HNB-a

Slika 21. Nominalni dnevni tečaj kune prema euru, američkom dolaru i švicarskom franku
srednji tečaj HNB-a

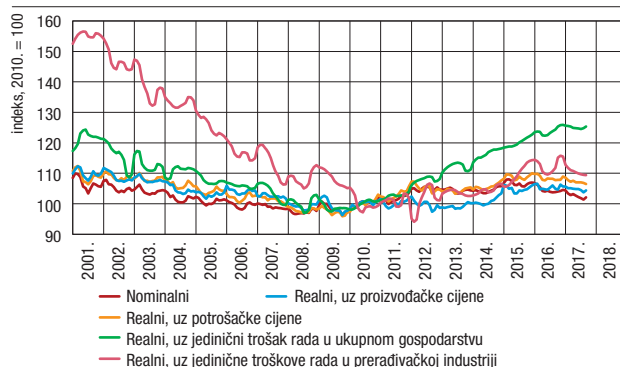
Izvor: HNB

Slika 20. HWWI indeks cijena sirovina (bez energenata)

Izvori: HWWI; izračun HNB-a

Slika 22. Nominalni i realni efektivni tečajevi kune

Napomena: Realni efektivni tečaj kune uz proizvođačke cijene uključuje hrvatski indeks proizvođačkih cijena industrije na ukupnom tržištu. Jedinični trošak rada izračunat je kao omjer isplaćenih naknada po zaposleniku i produktivnosti rada (izražena kao BDP po zaposlenom), dok su realni efektivni tečajevi kune uz jedinične troškove rada dobiveni interpolacijom tromjesečnih vrijednosti. Pad indeksa označuje efektivnu aprecijaciju kune.

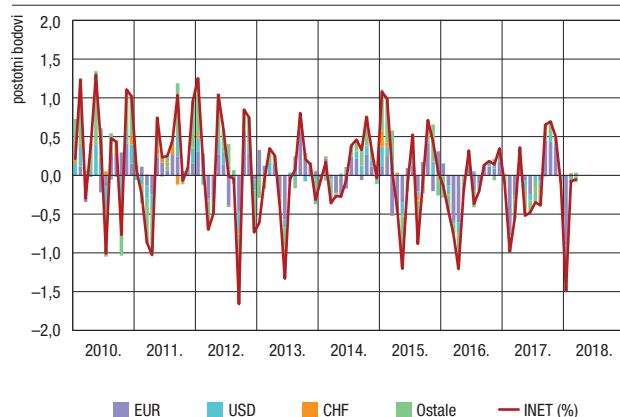
Izvor: HNB

Tablica 1. Cjenovni pokazatelji
godišnje i mjesečne stope promjene

	Godišnje stope		Mjesečne stope	
	I.18.	II.18.	II.17.	II.18.
Indeks potrošačkih cijena i njegove komponente				
Ukupni indeks	1,1	0,8	0,2	-0,1
Energija	2,1	1,4	0,2	-0,5
Nepretrađeni prehrambeni proizvodi	-2,3	-1,3	0,6	1,6
Prerađeni prehrambeni proizvodi	2,7	1,6	0,7	-0,5
Industrijski neprehrambeni proizvodi bez energije	0,2	0,2	-0,1	-0,1
Usluge	1,0	1,0	0,0	0,0
Ostali cjenovni pokazatelji				
Temeljna inflacija	1,2	0,7	0,2	-0,2
Indeks proizvođačkih cijena industrije na domaćem tržištu	1,5	1,0	0,0	-0,5
Cijene sirove nafte Brent (USD)	25,7	17,9	1,1	-5,2
HWWI agregatni indeks cijena sirovina (bez energenata u USD)	2,2	0,4	3,2	1,4

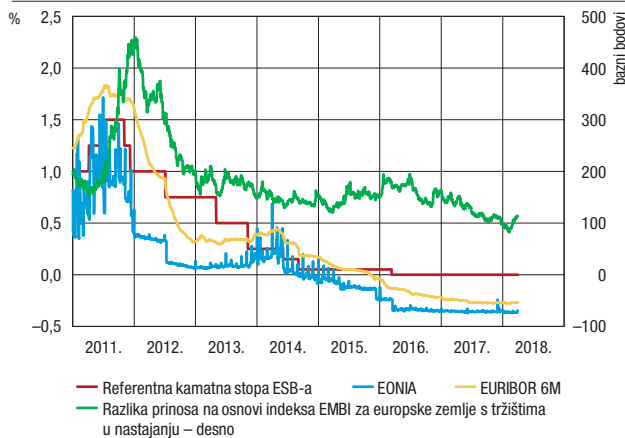
Napomena: Prerađeni prehrambeni proizvodi uključuju alkohol i duhan.

Izvori: DZS; Bloomberg; HWWI

Slika 23. Doprinosi^a pojedinih valuta mjesečnoj stopi promjene prosječnog indeksa nominalnoga efektivnog tečaja kune (INET)^a Negativne vrijednosti označuju doprinos aprecijaciji INET-a.

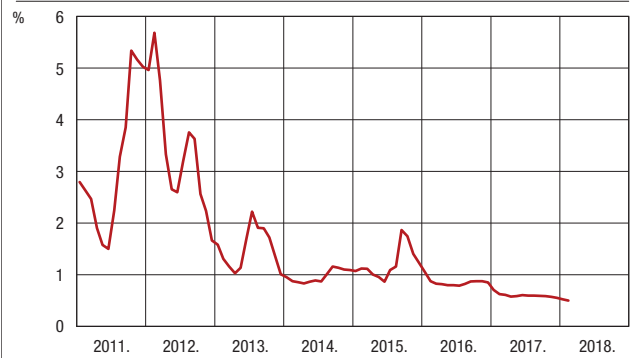
Izvor: HNB

Slika 24. Kamatne stope na euro i prosječna razlika prinosa na obveznice europskih zemalja s tržištima u nastajanju

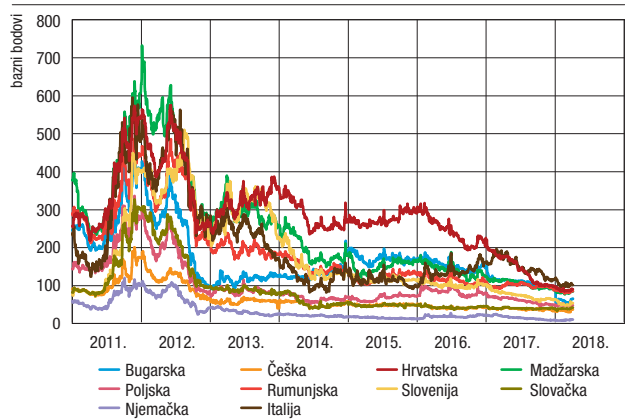
Izvori: ESB; Bloomberg; J. P. Morgan

Slika 27. Kamatne stope kotirane na međubankovnom tržištu (ZIBOR 3 mj.)
mjesečni prosjeci jednostavnih dnevnih prosjeka kotacija banaka

Izvor: HNB

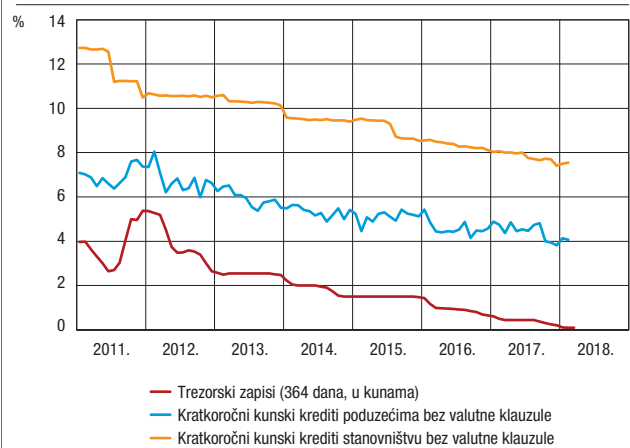
Slika 25. Kretanje premije osiguranja od kreditnog rizika (CDS) za petogodišnje državne obveznice odabranih zemalja

Napomena: Premija osiguranja od kreditnog rizika jest godišnji relativni iznos premije koju kupac CDS-a plaća kako bi se zaštitio od kreditnog rizika povezanog s izdavateljem nekog instrumenta.

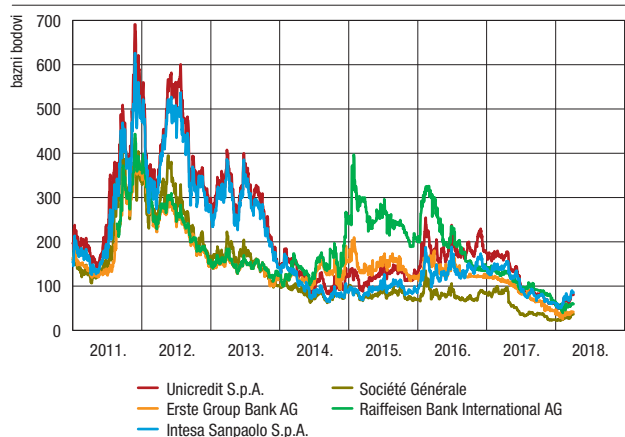
Izvor: S&P Capital IQ

Slika 28. Kratkoročni troškovi financiranja u kunama bez valutne klauzule

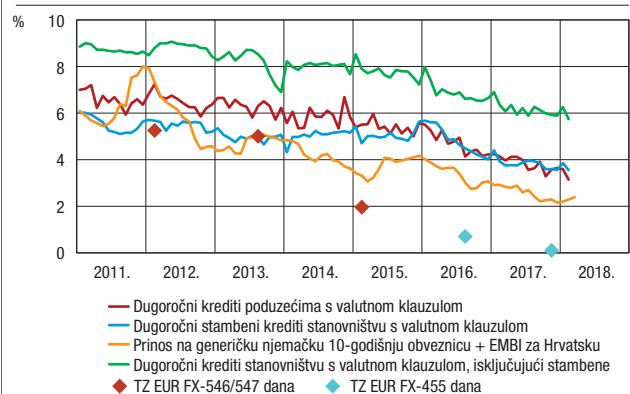
Izvori: MF; HNB

Slika 26. Kretanje premije osiguranja od kreditnog rizika (CDS) za odabrane banke majke domaćih banaka

Izvor: S&P Capital IQ

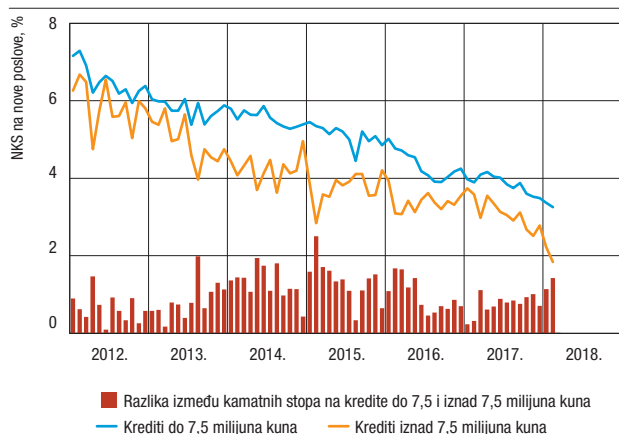
Slika 29. Dugoročni troškovi financiranja u kunama s valutnom klauzulom i devizama

Napomena: EMBI je indeks (engl. *Emerging Market Bond Index*) koji pokazuje razliku prinosa na državne vrijednosne papire koje su izdale zemlje s tržištima u nastajanju, među kojima je i Hrvatska, u odnosu na nerizične vrijednosne papire koje su izdale razvijene zemlje.

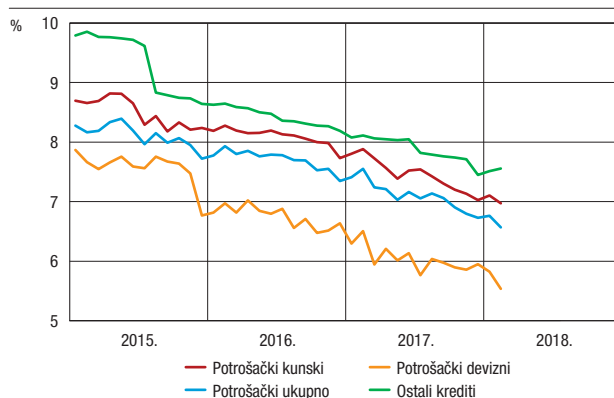
Izvori: MF; Bloomberg; HNB

Slika 30. Kamatne stope banaka na kredite nefinancijskim društvima prema iznosu

Izvor: HNB

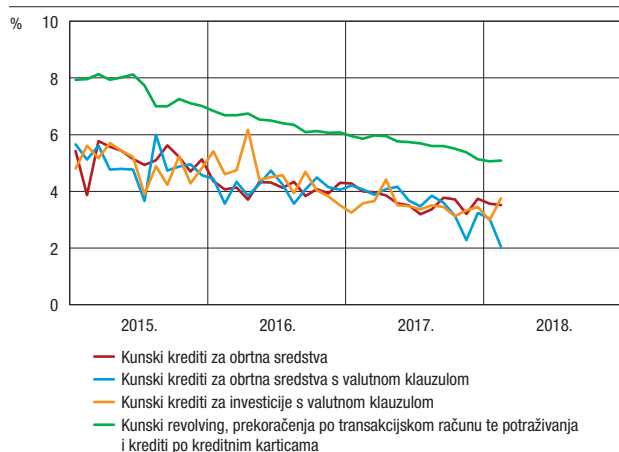
Slika 33. Kamatne stope na prvi put ugovorene potrošačke i ostale kredite stanovništvu

Napomena: Potrošački krediti uključuju ukupne kredite stanovništvu, osim stambenih i ostalih. Ostali krediti stanovništvu uključuju kredite po kreditnim karticama, prekoračenja po transakcijskim računima, revolving kredite te potraživanja s osnovne kartica s odgodom plaćanja (engl. *charge card*) te su gotovo isključivo kunski.

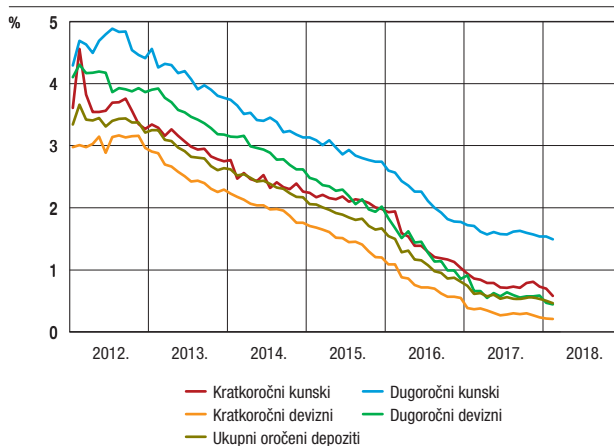
Izvor: HNB

Slika 31. Kamatne stope na prvi put ugovorene kredite poduzećima

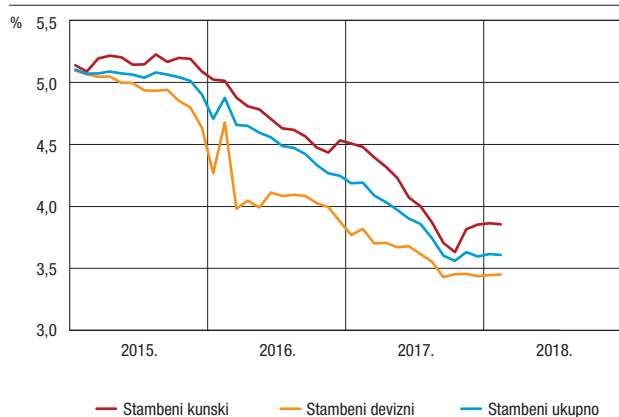
Izvor: HNB

Slika 34. Kamatne stope na oročene depozite stanovništva

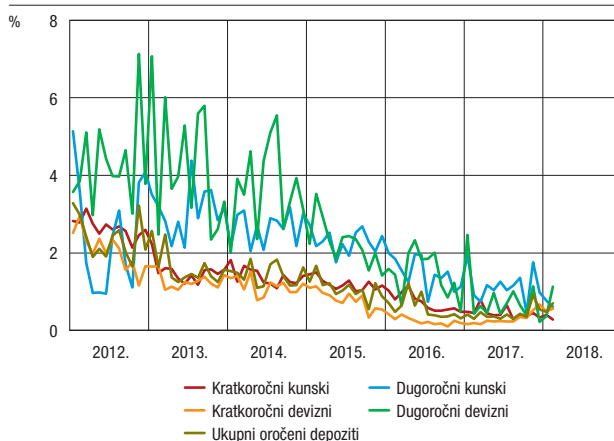
Izvor: HNB

Slika 32. Kamatne stope na prvi put ugovorene stambene kredite stanovništvu

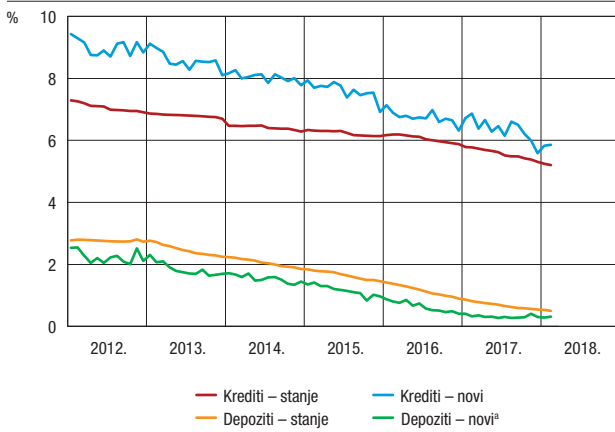
Izvor: HNB

Slika 35. Kamatne stope na oročene depozite poduzeća

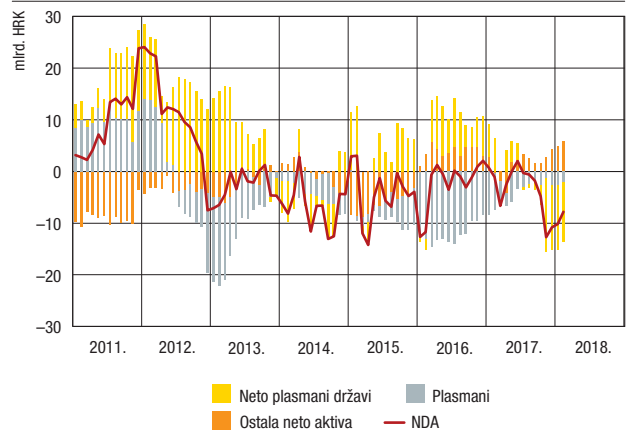
Izvor: HNB

Slika 36. Prosječne kamatne stope na kredite (bez revolving kredita) i depozite

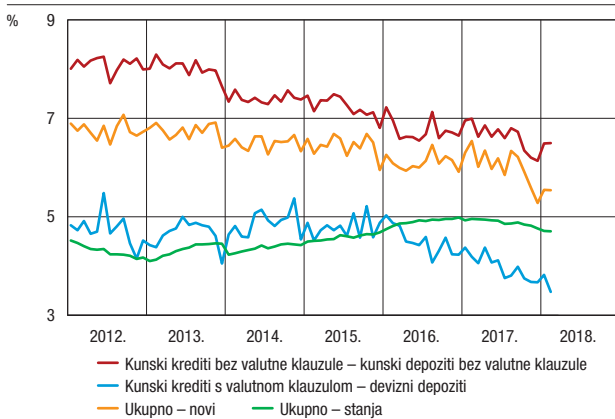
^a Za oročene depozite kamatne stope na nove poslove vagane su njihovim stanjima.
Izvor: HNB

Slika 39. Neto domaća aktiva, struktura apsolutne promjene u posljednjih 12 mjeseci

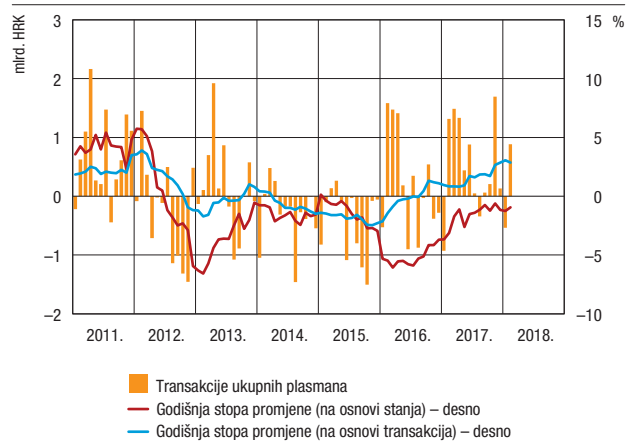
Izvor: HNB

Slika 37. Razlike između kamatnih stopa na kredite (bez revolving kredita) i kamatnih stopa na depozite

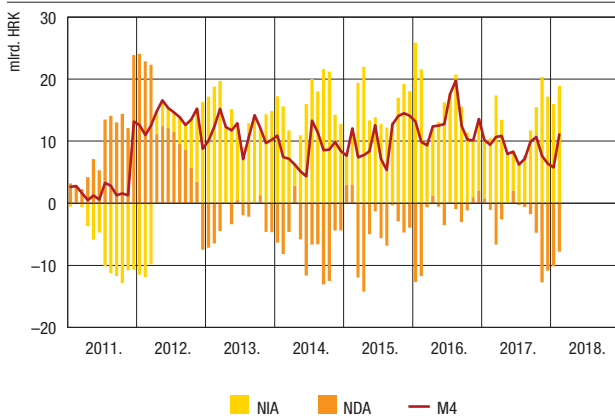
Napomena: Razliku između prosječnih kamatnih stopa na kredite i prosječnih kamatnih stopa na depozite treba razlikovati od neto kamatne marže (omjera razlike kamatnih prihoda i kamatnih rashoda te ukupne imovine kreditnih institucija).
Izvor: HNB

Slika 40. Plasmani

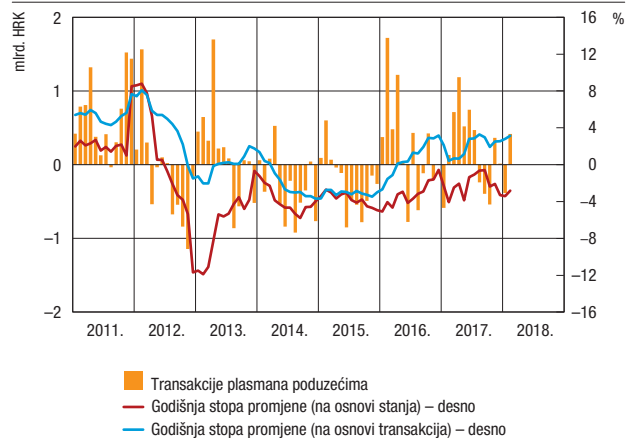
Izvor: HNB

Slika 38. Neto inozemna aktiva, neto domaća aktiva i ukupna likvidna sredstva (M4) apsolutne promjene u posljednjih 12 mjeseci

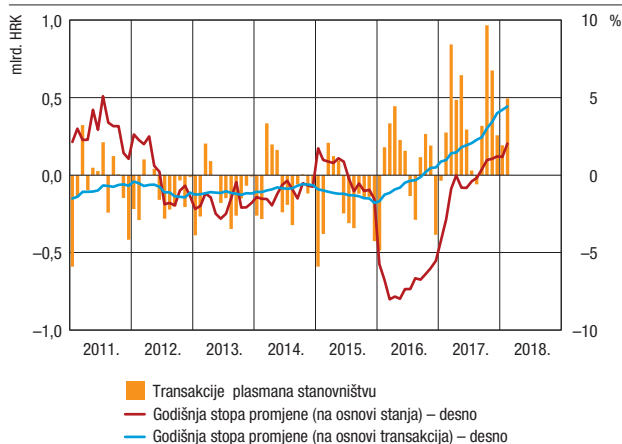
Izvor: HNB

Slika 41. Plasmani poduzećima

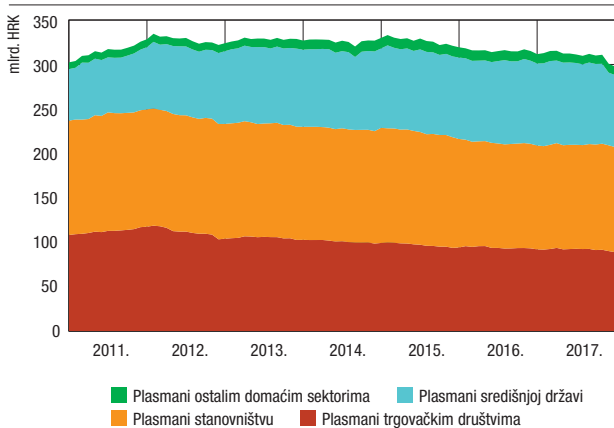
Izvor: HNB

Slika 42. Plasmani stanovništvu

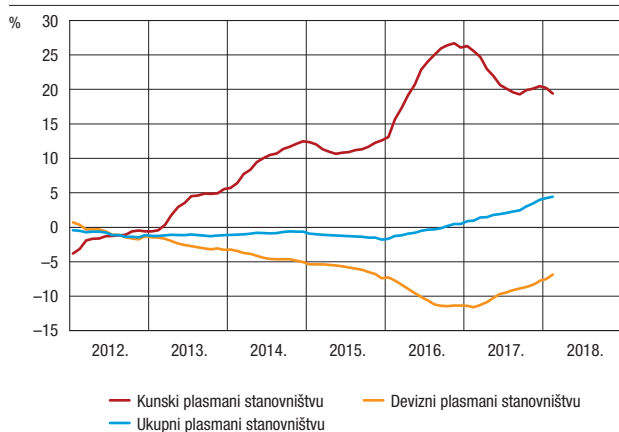
Izvor: HNB

Slika 45. Struktura plasmana kreditnih institucija

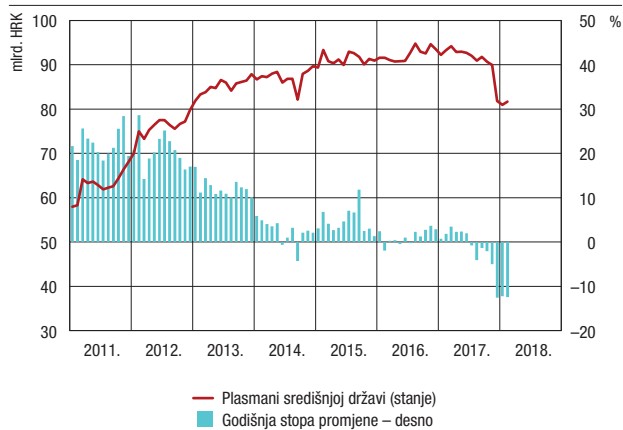
Izvor: HNB

Slika 43. Godišnje stope promjene plasmana stanovništvu na osnovi transakcija

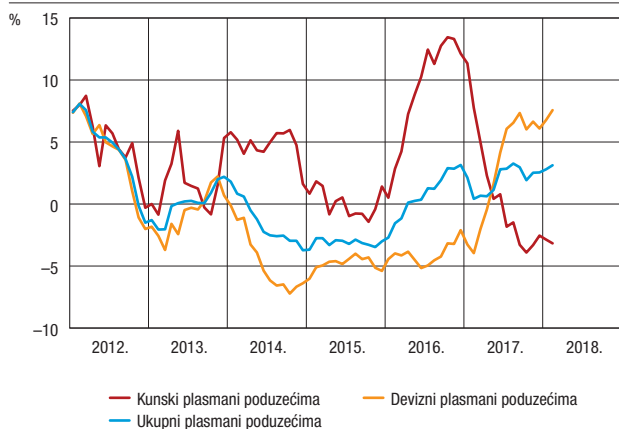
Izvor: HNB

Slika 46. Plasmani kreditnih institucija i novčanih fondova središnjoj državi

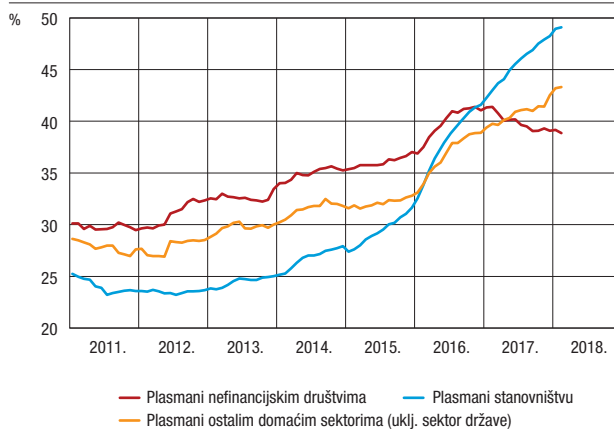
Izvor: HNB

Slika 44. Godišnje stope promjene plasmana poduzećima na osnovi transakcija

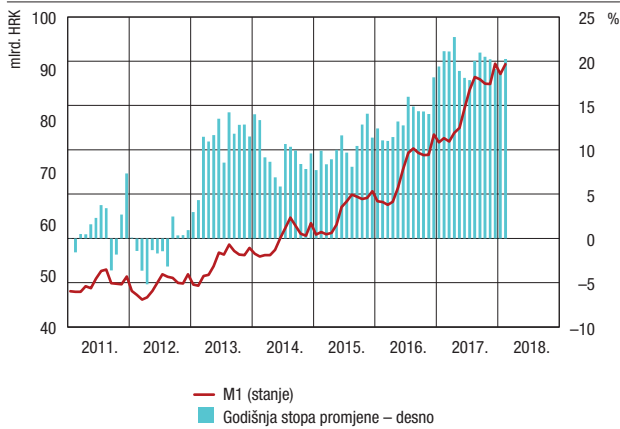
Izvor: HNB

Slika 47. Udio kunskih plasmana u ukupnim plasmanima sektora

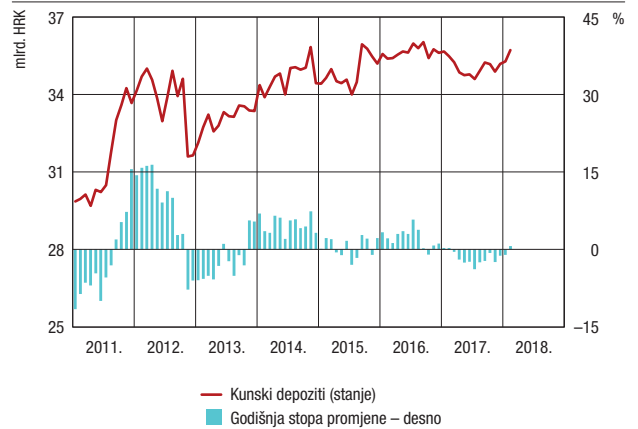
Izvor: HNB

Slika 48. Novčana masa

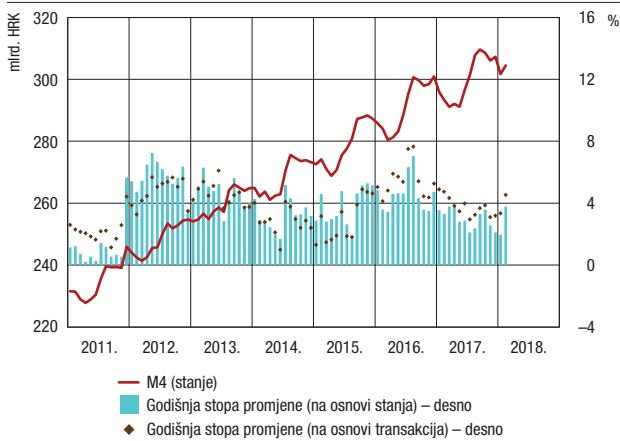
Izvor: HNB

Slika 51. Kunski štedni i oročeni depoziti

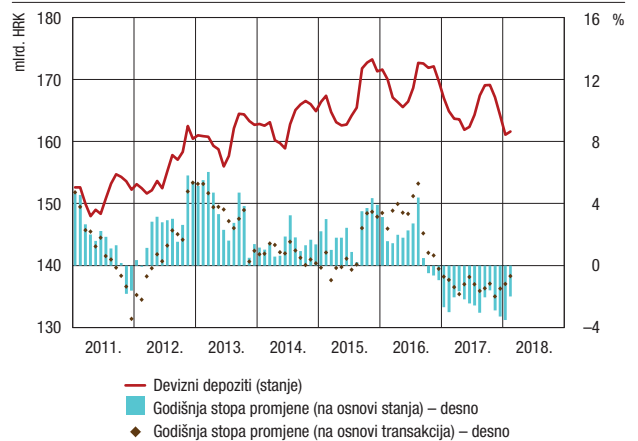
Izvor: HNB

Slika 49. Ukupna likvidna sredstva (M4)

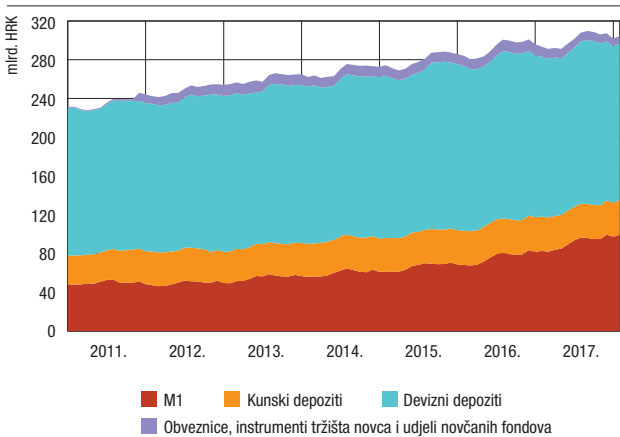
Izvor: HNB

Slika 52. Devizni depoziti

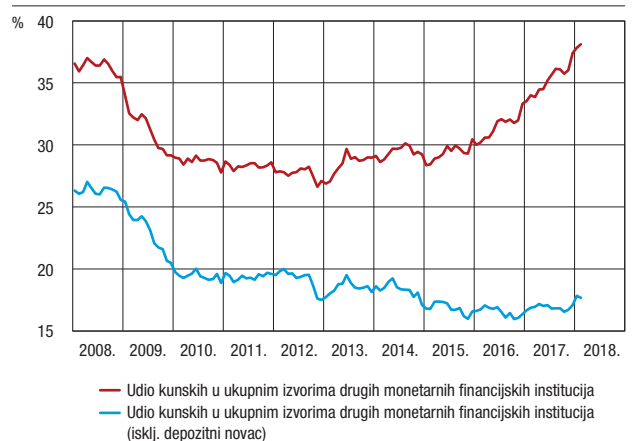
Izvor: HNB

Slika 50. Struktura monetarnog agregata M4

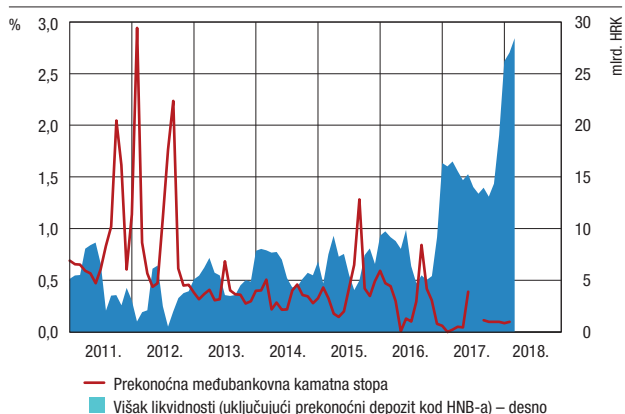
Izvor: HNB

Slika 53. Udio kunskih izvora

Izvor: HNB

Slika 54. Likvidnost banaka i prekonočna međubankovna kamatna stopa

Napomena: Višak likvidnosti jest razlika između stanja na računima za namiru poslovnih banaka kod HNB-a i iznosa koji banke moraju održavati na tim računima prema obračunu obvezne pričuve.

Izvor: HNB

Tablica 2. Platna bilanca^a

preliminarni podaci, u milijunima eura

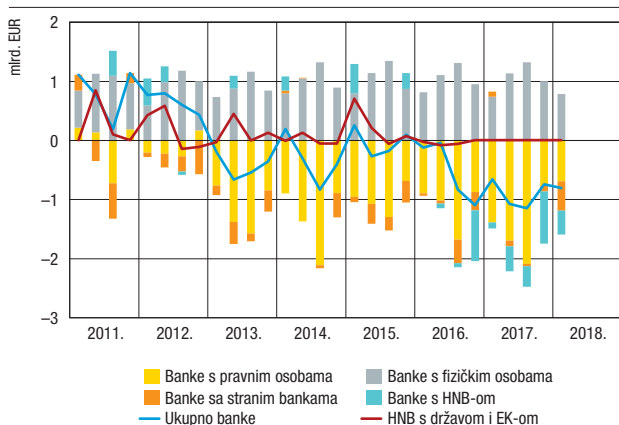
	2016.	2017.	Indeksi	
			2016./2015.	2017./2016.
Tekuće transakcije	1.208,7	1.903,8	59,9	157,5
Kapitalne transakcije	597,5	236,8	186,3	39,6
Financijske transakcije (bez pričuva)	1.584,7	-925,8	142,4	-58,4
Međunarodne pričuve HNB-a	-264,7	2593,1	-	-
Neto pogreške i propusti	-486,2	-473,2	101,0	97,3

^a Zbroj posljednjih četiriju tromjesečja.

Napomena: Prema 6. izdanju Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6)

Izvor: HNB

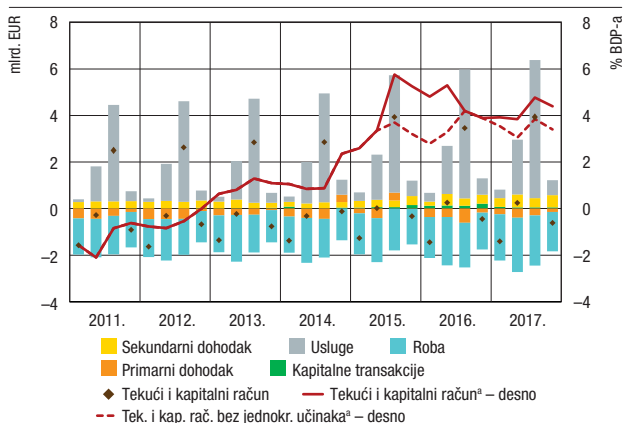
Slika 55. Promptne (SPOT) transakcije na deviznom tržištu (neto promet)

Napomena: Pozitivne vrijednosti označuju neto kupnju, a negativne vrijednosti neto prodaju. Pravne osobe uključuju državu.

Izvor: HNB

Slika 57. Tokovi na tekućem i kapitalnom računu

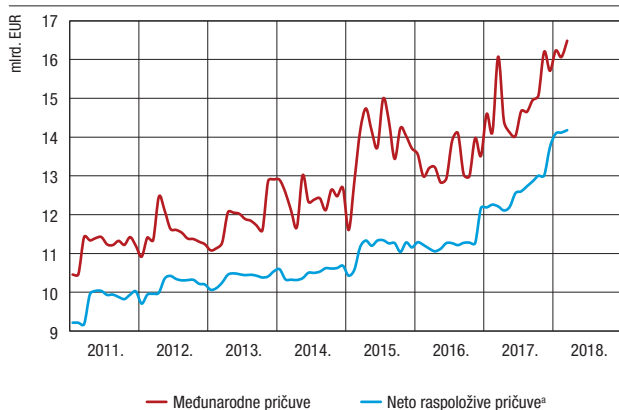

^a Zbroj posljednjih četiriju tromjesečja

Napomena: Jednokratni učinci uključuju konverziju kredita vezanih uz švicarski frank u 2015. te rezervacije banaka za kredite odobrene koncernu Agrokor u 2017.

Izvor: HNB

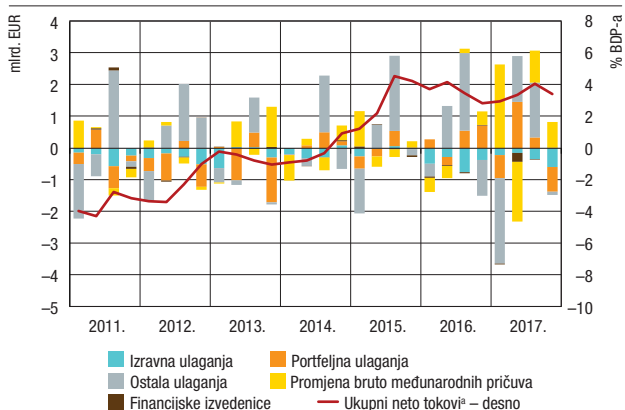
Slika 56. Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke tekući tečaj

^a NRP = međunarodne pričuve – devizna inozemna pasiva – devizni dio obvezne pričuve – devizni depoziti države

Izvor: HNB

Slika 58. Tokovi na financijskom računu prema vrsti ulaganja

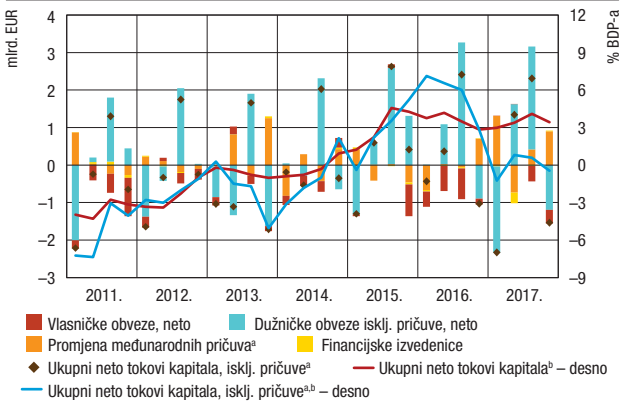

^a Zbroj posljednjih četiriju tromjesečja

Napomena: Pozitivna vrijednost označuje neto odljev kapitala u inozemstvo (uključujući i rast međunarodnih pričuva).

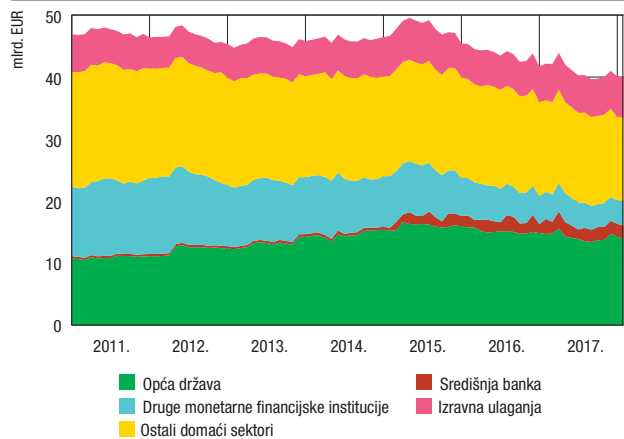
Izvor: HNB

Slika 59. Tokovi na financijskom računu prema vlasničko-dužničkom odnosu

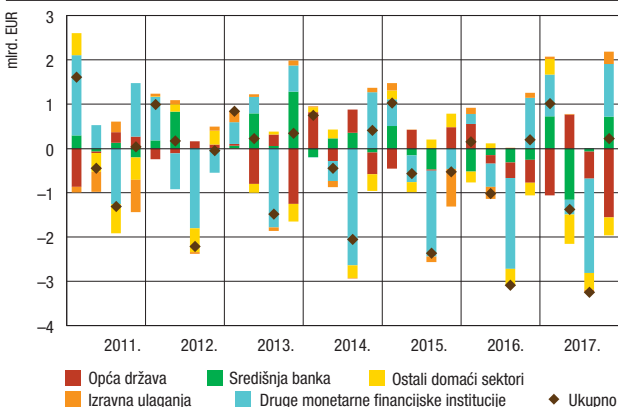
^a Promjena bruto međunarodnih pričuva umanjena je za inozemne obveze HNB-a.
^b Zbroj posljednjih četiriju tromjesečja
 Napomena: Pozitivna vrijednost označuje neto odljev kapitala u inozemstvo. Neto tokovi jesu razlika između promjene sredstava i obveza.
 Izvor: HNB

Slika 62. Bruto inozemni dug na kraju razdoblja

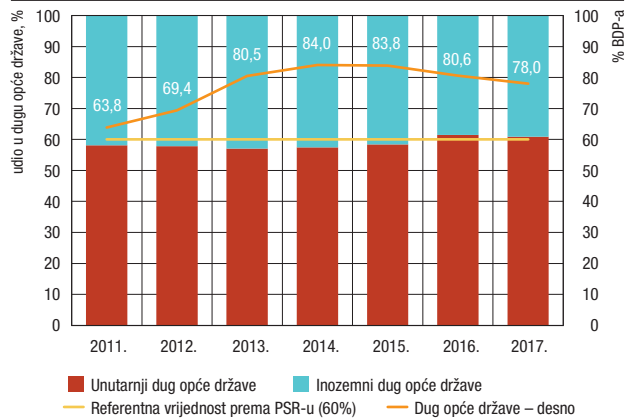
Izvor: HNB

Slika 60. Transakcije neto inozemnog duga

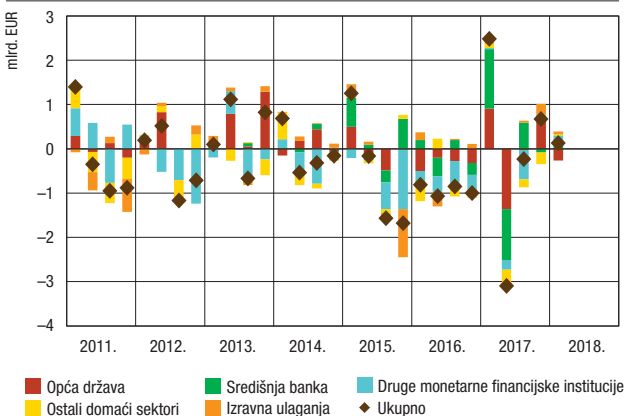
Napomena: Transakcije su promjena duga isključujući međuvalutne promjene i ostale prilagodbe. Neto inozemni dug jest bruto inozemni dug umanjeno za dužnička potraživanja prema inozemstvu.
 Izvor: HNB

Slika 63. Dug opće države

Napomena: Za izračun relativnog pokazatelja korišten je nominalni BDP za posljednja četiri dostupna tromjesečja.
 Izvor: HNB

Slika 61. Transakcije bruto inozemnog duga

Napomena: Transakcije jesu promjena duga isključujući međuvalutne promjene i ostale prilagodbe. Podaci za prvo tromjesečje 2018. godine odnose se na siječanj.
 Izvor: HNB

Tablica 3. Saldo konsolidirane opće države prema metodologiji ESA 2010, u milijunima kuna

	I.-IX. 2016.	I.-IX. 2017.
Ukupni prihodi	119.976	120.933
Izravni porezi	15.932	15.948
Neizravni porezi	51.466	53.737
Socijalni doprinosi	30.436	31.665
Ostalo	22.143	19.582
Ukupni rashodi	121.700	120.093
Socijalne naknade	41.739	42.014
Subvencije	4.115	3.770
Kamate	8.455	8.343
Naknade zaposlenicima	29.240	30.100
Intermedijarna potrošnja	21.061	22.281
Investicije	7.890	6.173
Ostalo	9.200	7.412
Neto pozajmljivanje (+) / zaduživanje (-)	-1.724	840

Izvori: Eurostat; DZS

Tablica 4. Neto zaduživanje konsolidirane središnje države
prema metodologiji GFS 2001, u milijunima kuna

	I. – XI. 2016.	I. – XI. 2017.
1. Prihodi	124.046	129.113
2. Prodaja nefinancijske imovine	375	592
3. Rashodi	121.269	122.632
4. Nabava nefinancijske imovine	3.552	2.814
5. Neto zaduživanje (1+2-3-4)	-400	4.259

Izvori: MF; izračun HNB-a

Tablica 5. Promjena duga opće države
u milijunima kuna

	I. – XII. 2016.	I. – XII. 2017.
Ukupna promjena duga	-2.465	1.791
Promjena unutarnjeg duga	7.244	-371
– Vrijednosni papiri osim dionica, kratkoročni	-2.614	-124
– Vrijednosni papiri osim dionica, dugoročni	16.509	10.791
– Krediti	-6.586	-10.938
Promjena inozemnog duga	-9.709	2.162
– Vrijednosni papiri osim dionica, kratkoročni	-49	137
– Vrijednosni papiri osim dionica, dugoročni	-9.709	3.358
– Krediti	49	-1.332
Dodatak:		
Promjena ukupno izdanih jamstava	1.745	564

Izvor: HNB

Znakovi

–	– nema pojave	∅	– prosjek
....	– ne raspolaže se podatkom	a, b, c,...	– oznaka za napomenu ispod tablice i slike
0	– podatak je manji od 0,5 upotrijebljene jedinice mjere	*	– ispravljen podatak
		()	– nepotpun, nedovoljno provjeren podatak